

INNOVATIEPACT GREENPORT WEST-HOLLAND

‘Elkaar keihard nodig voor behoud koppositie’

Op 2 februari zetten tientallen vertegenwoordigers vanuit overheid, onderwijs en bedrijfsleven hun handtekening onder het Innovatiepact van Greenport West-Holland. Zij maakten daarmee duidelijk dat samenwerking de enige weg is om de toekomst van de Nederlandse tuinbouw veilig te stellen. Maar wat regelt dit pact nu precies? Welke rol spelen de betrokken partijen? En is er eigenlijk nog wel sprake van een leidende positie voor Nederland in de wereld van tuinbouw? Tekst: Jacco Strating, Fotografie: Greenport West-Holland, Pixabay

- IN HET KORT -

De Nederlandse glastuinbouw behoort tot de wereldtop. Maar zonder innovatie wordt het heel lastig om die positie de komende jaren vast te houden. Met het Innovatiepact wil de Greenport de innovatiekracht van bedrijven versterken door nauw samen te werken met overheden en onderwijs en meer focus aan te brengen.

Al vroeg in de ochtend is het een drukte van belang bij OK Plant in Naaldwijk. Het bedrijf, dat de dag ervoor nog haar moderne uitbreiding opende, vormt op 2 februari het decor voor een bijeenkomst van Greenport West-Holland. Een bijeenkomst die volledig in het teken staat van innovatie. De gekozen locatie is dus verre van toeval. Want het is juist dit soort bedrijven dat de Nederlandse glastuinbouw tot koploper in de wereld maakt. Met een bewuste keuze voor de nieuwste technieken op gebied van teelt en verwerking laat de plantenkwekerij haar ambitie overduidelijk spreken. High haze glas op het kasdek, een oppotrobot die efficiëntie oplevert en een buitenscherf waardoor minder mechanisch hoeft te worden gekoeld. En dan is OK Plant ook nog bezig met een aardwarmteproject. “Innovatie is enorm belangrijk voor ons als bedrijf, maar ook voor de hele tuinbouwsector”, zegt Desiree Olsthoorn van OK Plant. “Bij de nieuwbouw hebben we gekozen voor de nieuwste ontwikkelingen om zo duurzaam en efficiënt mogelijk te kunnen werken. Maar innoveren doe je op basis van kennis. Om de juiste keuzes te maken zijn wij in gesprek gegaan met collega-telers en hebben we op andere bedrijven gekeken. Alleen door van elkaar te leren, kom je uiteindelijk verder.”

Concurrentiekracht

Exact die gedachte vormt het uitgangspunt van het Innovatiepact van Greenport West-Holland, zo geeft gedeputeerde Adri Bom-Lemstra van de Provincie Zuid-Holland aan. Zij is tevens voorzitter van de Greenport en vanuit beide functies betrokken bij het pact. “De opgaven waar de tuinbouw, maar ook veel meer economische sectoren nu voor gesteld staan, zoals energietransitie, geothermie en circulaire economie, zijn zo groot dat je dat als overheden,

kennisinstellingen of bedrijfsleven niet alleen kunt oppakken. Met het Innovatiepact beogen wij om die vragen en mogelijkheden te bundelen, waar mogelijk gelijk te schakelen en daarmee grotere en snellere stappen te zetten om aan die opgave tegemoet te komen.” Kortgezegd moet het Innovatiepact de innovatiekracht van de bedrijven in de tuinbouw versterken door focus en samenwerking te stimuleren. Zodat de concurrentiekracht van het cluster uiteindelijk internationaal kan worden vergroot. “Ik zeg altijd: alleen ga je sneller, samen kom je verder”, geeft Bom-Lemstra aan. “Sommige vraagstukken zitten op gebied van regelgeving, andere op gebied van kennis. Daar

‘We moeten op tijd innoveren om niet achterop te raken’

kun je elkaar bij helpen. En dus zijn alle partijen keihard nodig.”

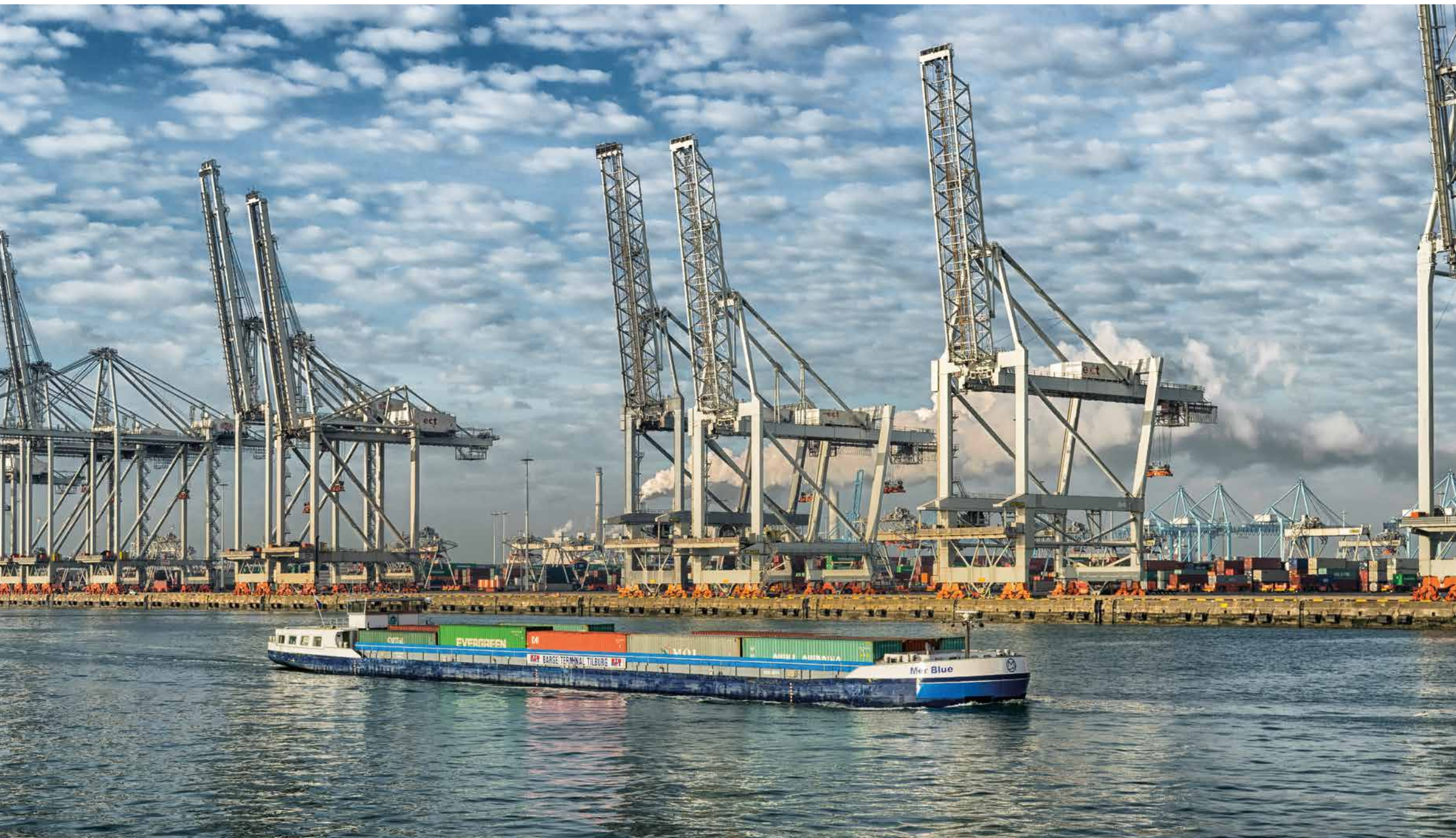
Het Innovatiepact is nauw verbonden met de toekomststrategie van Greenport West-Holland, dat de titel ‘Feeding and Greening the Mega-cities’ meekreeg. De strekking van die zienswijze is dat de Nederlandse tuinbouw en haar toeleveranciers een goede, gezonde en duurzame toekomst voor zich hebben, maar dat die toekomst niet vanzelf komt. Bedrijven, overheden en kennisinstellingen moeten veel meer gaan samenwerken aan de economische kracht van de regio. De Greenport West-Holland moet weer de nummer één van de wereld worden op het gebied van tuinbouwkennis. Bovendien moet de regio oplossingen bedenken én verkopen om de steden van de toekomst te voorzien van voeding, welbevinden en geluk. Dat

stelt Martin van Gogh, directeur van Hoogendoorn Growth Management, die de Greenportvisie ontwikkelde en hiertoe drie strategieën definiëerde die tegelijk uitgevoerd moeten worden. In de eerste plaats moet de Greenport haar leidende positie in de wereld heroveren, meent Van Gogh. “Jarenlang was Nederland nummer één in de wereld op het gebied van tuinbouw. Maar die rol zijn wij langzaam kwijt geraakt. Zo vinden grote tuinbouwbeurzen als de Fruit Logistica bijvoorbeeld in het buitenland plaats en niet meer in Nederland. Nederland is groot geworden als tuinbouwland door de samenwerking tussen verschillende partijen. De laatste jaren is de markt echter veranderd van coöperatie naar concurrentie. Het is van belang om weer samen te werken en om niet langer wereldwijd tomaten, maar kennis te verkopen op gebied van voeding, gezondheid, plantinhoudstoffen en technische systemen.”

Mega-cities

Van Gogh betoogt dat de grote steden of stedelijke gebieden, de zogenaamde ‘Mega-cities’, hierin een cruciale rol spelen. “Hoe kunnen we met name de Mega-city West-Europa blijven voorzien van voeding, gezondheid en welbevinden? Wij zullen hier het voorbeeld voor de wereld moeten worden en laten zien hoe je op een verantwoorde, duurzame manier een Mega-city kan voeden. Dat doen we door te werken aan onze logistieke functie, met bijhorende concepten voor logistiek.” Volgens Van Gogh ontstaan de komende jaren honderden Mega-cities die lokale producten willen produceren. De Nederlandse tuinbouw moet kennis op dat gebied verkopen om zo internationaal een koploper rol te kunnen vervullen.

En daarom is het Innovatiepact ook zo essentieel, meent Van Gogh. “In de

huidige ontwikkelingen in de wereld zie je dat de bevolkingsgroei gaat plaatsvinden in Azië en andere delen van de wereld. En niet in het Westland. Als je daar als Nederlandse tuinbouw een rol in wilt spelen, moet je daarin gezamenlijk optrekken. Als die Mega-cities gaan ontstaan, moeten burgemeesters als zij hun steden gezonder en groener willen maken, over één telefoonnummer kunnen beschikken. Ik noem het maar 'o800-Bring in the Dutch'. Zodat

wij hen gezamenlijk met de handen ineen oplossingen kunnen bieden."

Crossovers

Gert Kant is voorzitter van de Raad van Bestuur bij Lentiz Onderwijsgroep en voorzitter van MBO Westland, een samenwerking tussen de Lentiz, Alberda en Mondriaan. Daarnaast is hij ambassadeur Kennis vanuit de Greenboard van Greenport West-Holland. Hij is enthousiast over het Innovatiepact,

waar het onderwijs nadrukkelijk bij wordt betrokken. "MBO Westland heeft samen met zo'n 80 tot 100 bedrijven uit de Greenport het World Horti Center in Naaldwijk opgezet. Dat moet het kloppende hart van de Greenport worden als het gaat om kennis en innovatie. Iedereen die hierbij betrokken is, wil de positie van de Nederlandse glastuinbouw op het internationale podium de komende jaren verder vergroten. Maar niemand kan dat alleen. Ook wij als

onderwijsinstellingen niet. Daarom is het belangrijk dat bedrijfsleven, overheden een onderwijs elkaar binnen dit Innovatiepact hebben gevonden en met elkaar aan de slag gaan." Kant geeft aan dat tijd een belangrijke factor is. "We kunnen niet te lang wachten en zullen als Greenport op tijd moeten innoveren om niet achterop te raken. Heel veel ontwikkelingen die de komende jaren op ons afkomen gaan over de tuinbouwsector heen. Die hebben

te maken met gezondheid, zorg, welbevinden, water, voeding... We moeten dus op zoek naar crossovers, waar ook partijen buiten de sector bij worden betrokken. Als onderwijs dragen wij daar graag aan bij."

Nu de eerste handtekeningen zijn gezet, kan het vizier dus op de toekomst. Maar wat betekent dat concreet? Het Innovatiepact moet een platform vormen dat ondernemersgedreven partijen verbindt om samen concepten te ontwikkelen en naar de markt te brengen. Ondernemers zien vaak een kloof tussen nieuwe ontwikkelingen op hun vakgebied en een businessconcept dat klaar is voor de markt. De gemiddelde bedrijfsgrootte in het tuinbouwcluster staat veel ondernemers geen uitgebreide R&D-mogelijkheden toe. Door ondernemers in contact

'In de toekomst geen tomaten, maar kennis verkopen'

te brengen met kennisinstellingen, onderwijsinstellingen en experts, kan gezamenlijk sturing worden gegeven aan marktgerichte R&D. Verder zullen lopende initiatieven in kaart worden gebracht, zodat partijen die nu parallel aan elkaar werken de krachten kunnen bundelen. Ook moeten onderzoeksprogramma's, onderwijscurricula, subsidiestromen en businessinnovatie op een efficiënte en effectieve manier aan elkaar worden gekoppeld.

Ambassadeursrol

Volgens Adri Bom-Lemstra is dit echter pas het begin. "De partijen die het pact hebben getekend, zijn de

voorlopers binnen de glastuinbouw. Zij hebben al veel eerder gesignaleerd dat samenwerking noodzakelijk is en dat het bovendien vereiste is dat we daar structuur in gaan aanbrengen. Deze bedrijven zijn nu onze ambassadeurs en we hopen dat zij anderen ook mee gaan krijgen. Zodat nog veel meer partijen gaan aanhaken die het belang hiervan inzien. En die op hun beurt ook weer een ambassadeursrol kunnen vervullen. Allemaal met hetzelfde doel: de Nederlandse Greenport sterk en toonaangevend te maken én te houden."

Thema's op de agenda

- Gezond en geluk: Gezonde voeding door hoge kwaliteit van producten en specifieke voedingsstoffen. Geluk door bloemen en planten voor een gezonde leefomgeving.
- Circulaire economie: De Greenport focust op biobased, waarbij het draait om plant-inhoudstoffen en reststromen.
- Emissieloos produceren: Klimaatneutraal door energiebesparing en gebruik van duurzame bronnen. Duurzaam waterbeheer door kringloopsluiting en duurzame inrichting omgeving.
- Smart ketens: Slimme en efficiënte logistiek door duurzaam transport, slimme ontsluitingen en inzet van digitalisering in de keten van productie naar consument.
- Innovatiehuis: Toekomstbestendig ondernemerschap dat gebruik maakt van nieuwe inzichten uit de kenniswereld en andere sectoren. Ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen en verbinden onderwijs en arbeidsmarkt.